ԱՐՄԱՆԻԱ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թիւրքիոյ և Ռուսիոյ համար տարեկան 23 Ֆրանգ
Ամբիշ ամէն տեղերի » » 20 »
Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ փոստի ծախքը։
Բաժնեգիրները կանխիկ կը վճարուին։ Վերջանակայ կամ ետանամակայ բաժանորդագրութիւններ ալ կընդունուին, առանց ուշ յաւելման բաժնեգնին վրայ։
Խմբագիր-Տնօրէնին հետ կարելի է տեսնուիլ ամէն օր կէսօրէնյետոյ, ժամ 2էն մինչև 4 մսյն։

Ա ՏԱՐԻ ԹԻՒ 54

1886 ՓԵՏՐՎԱՐ 20
(ՓԵՏՐՎԱՐ 8 Հ. Տ.)

ԵԱՓԱՔ

Ամէն հրատարակութիւն. և Շաբթ. օրեր

ՊԱՏՄԱԿԱՆՆԵՐ

Յանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։
Յանուցման 1 սիւնակ գիրը 1 սանդիմ կարժէ. 1 գլխագիրը 2 սանդիմ։
Նամակ կամ ծրար պէտք է դրկել խմբագրութեան հետևեալ հասցէով. M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*, MARSEILLE (France)

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la Rédaction (Rue Vacon, 50).

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ներկայ տարին եւ Ռուսիա.—Նամակ Պիրմանիանց (Թանգուն). — Նամակ առ Խմբագրատրիւնն (Պաքրլշն). — Նոյեմբերուտուրիւնները.—Բաղիշն լուրեր.—Հայեր ի Թիւրքիա.—Հայեր ի Ռուսիա.—Ազդ.—Տեղական.—Արեւելեան խնդիր.—Արտասահմանի լուրեր. —Յանուցումներ։

ՆԵՐԿԱՅ ՏԱՐԻՆ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Եթէ երևոյթները, որք ի յայս կուգան մեր ազգային կեանքին մէջ գրեթէ միայն վեց ամիսներէ հետէ, չեն խարուսիկ բոլորովին, իրաւունք ունինք ենթադրելու թէ հայ ազգը կը պատրաստուի թեւակոխել իր կեանքի մէ լուսագոյն շրջանին, որ կը խոստանայ գտնել մեզ գրեթէ հոգեբնակ ոգիով օտար, խորթ տարրերէ և այսպէս հայերի ընծայ բերել մի վերանորոգում ազգային դատաստիաններու։

Ընդհանր ընթերցողը, զոր անխնայ ձեռքով ցանցին ազգային ամէն կարգի գործիչները, անձնուէր վարժապետները, անկեղծ հրապարակագիրները, որոնք լեզուն հասկցող բանաստեղծները, հազուագիւտ եկեղեցականները և մատենագիրները, մի գիտեր, թերևս վերջապէս յղի թողին ներկայ տարին, որ պիտի արտադրէ ամենագեղեցիկ ծնունդը, որոյ վերը անհարկեցինք — ազիզեան վերածնութեան հարկական դատաստիանների։

Եւ իրօք, ուրիշ ինչ նշանակութիւն կընծայէք տալ ընդհանուր ազգային շարժումին, որոյ այնքան արագ ստացածումը կը տեսնեմք ամբողջ ազգին և մանաւանդ Ներսեսեան դպրոցականութեանց մէջ՝ Գէորգեան դաշնագրերին 61 րդ յօդուածին գործադրութիւնը, կամ Հայաստանի համար կեանքի, պատիւի և ստացուածքի ապահովութիւն պահանջելու մասին։

Վերջին Ռուս-Թրքական պատերազմին յառաջ Հայերը այսօրինակ ապահովութիւն խնդրելու համար տոչոր էին դիմել միայն և ուղղակի Թուրք կառավարութեան, ստանալ անկէ յաճախ գեղեցիկ, այլ միշտ ապարդիւն խոստումներ և համբերել ու լռել..... Հետագային այլևս այլ օգնութիւն Եւրոպան չէր ցուցներ Թրքահայաստանի վերջապէս դիմեցնելու Ռուսիոյ սիրոյ և ապա բոլոր մեծ պետութիւններին, անոնց գիտնալը Հայկազեան համար Հայաստանի վրայ—այս էր պատճառը, որով այն արի պատրիարքը հասաւ ժողովրդականութեան ղեկին—ժողովուրդը, թէպէտ սրտագին Ներսէսի հետ, մտածակից չդտաւ եան Անոր այս գործունէութեան, որոյ վախճանին կը սպասէը հետագրքրքութեամբ։ Ցկային այն ժամանակ և այնուհետև գեռ երկար տարեներ եւ լեան չեկան ո՛չ ՑԱԿՈՐԵՑԱՆ մը, ո՛չ ՀԱՑՐԵՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ մը (հաստատեալ ի Վառնա), ո՛չ «Ազմէնեա»ի և «Իրաւունք»ի նման թերթեր, և ո՛չ Հայերի կողմէն անպատրաստ կերթային, ուր որ հարկ էր, հանրագրեր կամ բողոքներ։

Այլ այսօր տարբեր է իրաց վիճակը և աւելի ապեկ ժողովուրդը կը միտի ինք նէ գործունէութեան ժառանգորդը լինել և Յարութիւն Սրբազանի բաժին կը Յողս անգործունէութիւն ազգային դատի մասին Դերերը փոխուած են ո՛վ ժամանակներ, ո՛վ բարքեր Մինչդեռ Հայերի այժմեան պատրիարքը կը յայտարարէ թէ Հայերը գոհ ու երջանիկ են Թուրքիոյ մէջ Քիւրտերի և Չէրքէզների բարեկեան խնամակալութեան ներքև, Հայ ազգը, բուն ժողովուրդը կը յուզուի, ինք ձեռք կառնէ իր դատը, իր ձայնը կը հասցնէ մինչև Եւրոպական արքունիքները և կը հնարէ պատրուակներ թերթերը հրատարակելու համար, և լուր աշխարհի, իր ցաւերը և իր վտանգները։

Ա՛յս ամենը բերկրալիր նշաններ են, այո՛, որք կուգան յայտարարել թէ Հայը մերձ է ազգային գործունէութեան դարպացման մէջ մեծ քայլ մը առնելու։

Մեր այս յառաջդիմութեան մի գործառ մղում տալու և առաջ հայկական յատկանական եղափոխութեան վրայ իրաւունք առանալու կոչուած է մի մեծ Պետութիւն, Ռուսիա, որ իր կոչման գիտակից, սիրած է արդէն շարժիլ անոր համեմատ։ Ներա այս կոչումը յառաջ կուգայ նախ իր անցեալէն, որոյ մէջ սիրտ ու ճգնեալ այնքան ազգերի ձեռքէն բռնեց, բարձրացուց, և ապա իր անմիջական դրացութենէն Թրքական Հայաստանի հետ։

Ձկնդ այս վերջին պարագային, ինչպէս նաև Հայաստանի մի մասին Ռուս կայսրութեան մի ամբողջացուցիչ մասը կազմելուն պատճառաւ, ամէն տեղ հայ թէ օտար չրջանների մէջ ընդհանրապէս տիրող կարծիքը սա էր թէ Ռուսիա չհամակրէր հայերին, և չպիտի պաշտպանէ անոնք, վի նորա նպատակն է Թրքահայաստանը կործել Թուրքերի ձեռքէն և թէ Ռուսիա, ընդհակառակն, կը բաղձայ որ 61 րդ յօդուածը մնուեալ տառ մնայ, որպէս զի ինք մի օր պատրուակ բռնելով այս պարագան յարձակի Թրքահայաստանի վրայ և կլնէ զայն ամբողջապէս։

Սակայն այս կարծիքը հիմնէն խախտելու բնութիւնը ունի այն ծանրակշիռ լուրը, զոր հետագիրը հնդոր դեղ ամենատես և [illegible] հայ սիրտերը. այս լուրին համաձայն Ռուսիա կը պահանջէ Թուրքիոյէն դործադրել Հայաստանի մէջ հարկաւոր բարենորոգումները, որպէս կը տրամադրէ Գէորգեան դաշնագրութիւնը։

Ռուսիա կրնայ ունենալ երկրակառական դիտումներ Թրքահայաստանի մասին կամ չունենալ, այդ մեզ յայտնի չէ. սակայն պէտք չէ նաև տեսութիւնէ կորացնել թէ այդպիսի դիտումներուն գոյութիւնն իսկ կարող է օգտաբեր լինել մեր ազգային գործունէութեան։

Ա՛յստեղ միտք չունիմք մանրամասն քաղաքական հաշիւներուն մէջ, որոյ համար հարկաւոր ձեռնհասութիւններ կ'պակսին մեզ, և արդէն քաղաքական հաշիւներ միշտ կը մնան եղերագրութիւններ կամ երեւութիւններ, որոց վրայ հիմնեցինք մեր հայեացքները ցարդ։ Այս ներելի էր մեզ մինչև հիմայ. իսկ այսուհետև, երբ կը սկսի Ռուսիա ակներև պաշտպանել մեր շահերը Թուրքիոյ մէջ, այս պարզ իրողութիւնը անտես անել և գիւանական նուրբ մեկնութիւններով այն հզօր ծէրութիւնը մեզ բարեկամ չճանչնալ, անկարելի է մեզ, զի այդ կը լինէր իրը ձգել և վազել առաւելին եհաւէնս։

Իսկ իրողութիւնը այս է որ Ռուսիա այն պահանջմամբ, որ կընէ Թուրքիոյէն, կամ որ նոյնն է, չնայելով մեր հայրենիքի յաւերը սիրելով, ոչ միայն Հայաստանի պաշտպան կը հանդիսանայ, այլ և մեզ յայս կը ներշնչէ թէ այսուհետև պիտի ունենամք մի զօրաւոր թիկունք, ամէն անգամ որ պետք պատճառ մեր ձայնը բարձրացնելու մեր մարդկային և ազգային անբռնադարելի իրաւունքների բնաւնաթման դէմ։

Ուրեմն կարելի է, առանց մեծ յանդգնութեան, գուշակել այժմէն որ, եթէ Ողորմած Ձարն հաճի շարունակել իր Բարեբար հոգատարութիւնը ի նպաստ Հայաստանի, Հայրը ուրախութեամբ պիտի դառնան և իրենց աչքերը յառեն այն կողմը, ուրկէ յոյս կը սրտի իրենց և ամբողջովին լքանելով յոդոպդ քաղաքականութիւնը, որոյ հետևեանք Պէռլինի դաշնաժողովին կիզակումէն ի վեր, պիտի հետևին միայն մի և որոշ քաղաքականութեան, այն է ապաստել և յուսալ Ռուսիոյէն բարոյական հանձն ազդեցութեան վիճակին։

Հայ [illegible] կարևոր ուղղութիւն ի հարկէ անհամոյ պիտի դայ մի քանի տէրութիւնների, Թուրքիոյ և Անգլիոյ, որք սակայն, մեր խոնարհ կարծիքով, մեզ դէմ այս պատճառաւ վշտանալու ամէն իրաւունք կորուսած են արդէն. մանաւանդ Թուրքիա, որովհետև չէ ղեց իր դարաւոր հպատակներին, Հայերին, մարդկային ամենատարրական իրաւունքները, պատիւի, կեանքի և ստացուածքի ապահովութիւն տալ, զոր բիւրաւոր անգամ խնդրեցինք իրմէ։ Անգլիոյ պաշտպանութեան ալ դիմելու առիթ չտեսանք բազում տարիներէ հետէ, մեր ցաւերը յայտնեցինք և դարմանն խնդրեցինք. միանդամայն լռելեայն ու որոշապէս հասկցուցինք որ եթէ Ն. Բրիտանական [illegible]ափառութեան կառավարութիւնն ալ չյաջղի պահանջել վերանորոգումները գործադրել ատեն, վերջապէս պիտի առիպուինք Ռուսիոյ դարձնել մեր արտասուալից աչքերը և կարեկիցը սրտերը։

Այսպէս ուրեմն յառաջիկայ ներկայ տարին, որոյ մէջ, որչափ մտոգութիւնը կորոշ է մեզ տալ, մի նոր փարկ պիտի բանդնին Հայերի ազգային գործունէութեան, և քաջալերութիւն պիտի բանդնին վճռանալ հոգիները. այդ փարկ պիտի գոյ մեր գարին, ազատութեան դարին ոգիին, այդ քաջարը պիտի գոյ վիհանձն Ռուսիոյն։

ՆՈՐ ԿԱՐԳԵՐ

Ամսագիր, 1/13 յունվար 1886

(Շարունակված 52-դ թիվն եւ սկիզբ)

Ինչպէ՞ս կարելի է ապրել

Ես 25 տարեկան, Մոսկուայի, Պոլիտեխնիկական ինստիտուտի ուսանող եմ եւ ինձ համար շատ դժուար է որոշել, թե ինչպէս պէտք է ապրել, որպէսզի ոչ ոքի չվնասեմ, ոչ ոքի չվշտացնեմ, ոչ ոքի չնեղացնեմ եւ միեւնոյն ժամանակ ինքս էլ ապրեմ ուրախ եւ զուարթ կեանքով։ Ես ուզում եմ ապրել այնպէս, որ ինձ ոչ ոք չդատապարտի, ոչ ոք ինձ չանիծի, ոչ ոք ինձ չանէծքի, ոչ ոք ինձ չնախատի, ոչ ոք ինձ չարհամարհի, ոչ ոք ինձ չարհանի, ոչ ոք ինձ չարհանի, ոչ ոք ինձ չարհան

մար հեռանալ չորս տեղերէն. 1. Պէրլա գիւղաքաղաքը (Աւստրիա). 2. Թրիահօքնա (Րումանիա). 3. Գաքով (Րումանիա). 4. Խմբագրութիւնս ազգային թղթակից լինելով, կը դիմենք Գարսկաստանի Սարմատ գաւառի փայտէրա գիւղի հայ վարժարանին։

ԲՈՂԷՇԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բաղէշէն (Պիթլիս, Թիւրքահայաստանի մէջ) յունվար 15/27 ին գրուած մի մանրամասն նամակէ կը քաղենք հետեւեալ տողերը։

«Առաջնորդական Տեղապահ Աբժ. Մեսրոպ վրդ. Մոլայեան որ Աղթակի առաջնորդ և Ս. Բարխուդիմիոս վանքին վանահայր կարգուած է, երկու մենեջեր դէպի Վան, անկէ յետոյ պաշտօնատեղ երթալու համար։ Նոյնին Աբժանապատումին լաւ յիշատակները թողուց Բաղէշի մէջ։ Բայց դժբաղդաբար մեր նորընտիր առաջնորդ Աբժ. Մոլէյա մի կէօմբեթան այժմէն կռնչցուցանէ իր վայ դրուած յոյսերն և կը վախցուի որ Բաղէշի համար լինի այն ինչ որ է Գօղտս Վանի համար։ Աբժ. Ախէն վարդապետ Թօխմախեան որ այժմ անդր կը գտնուի ձեռագիրներու մէջ չէն հաւատար թէ ժամանակներ չլինելու համար, կ'հալածուի կէօմբեթանէն։ Սպասուած է ըստ նոյն իսկ ատիկանութեան միջոցով դուրս հանել Բաղէշի կուսակալութենէն, դէմառ պատրուակ բռնելով թէ Հայր Ախէն Թօխմախեան դնացեր բազբական հայոց ժողովարանին մէջ բանախօսութիւն ըրեր է, ինչ որ չվայելեր եղեր հայ լուսաւորչական հոգևորականի մը։

«Թուրքեր հոս ալ սկսած են կատածաս աչօք նայիլ հայոց վրայ. երբ թէ ազգասիրական խորհուրդներ կան մեր մէջ և թէ Ռուսաստանէն և այլ տեղերէ ծածուկ ղրկեր եկած պահուած են հոս զանազան տեղեր և այլն և այլն։

«Ուստի կառավարութիւնը մի չընչին պատճառի կամ կասկածի համար առանց երկար բարակ հարցաքննելու և գլուխ յուշտնելու, կը բանտարկէ և հաքարկէ։»

ՀԱՑԵՐ Ի ԹԻՒՐՔԻԱ

Հոգևոյս Ներսէս Պաղրատեան ժառանգաւորները Նորին Սրբազնութեան ամառանոցներէն անվճար ճեպած 60–70 հոգալ դրուչի չափ առնելիքը պահանջելու են Պաղրատեան պատուոյ նեղ է թէ Ներսէս Պաղրատեան իւր հրաժարած և պատրիարքարանէն բացակայ եղած ժամանակի առնառանեներն լնելը կառավին չէ ընդունած և թէև այն ժամանակի վարչութիւնը յարգանքի համար դարձեալ Նորին Սրբազնութեան պահանջի կողմն անցուցած էր այդ դումարը, բայց արդի վարչութիւնը չընդունիլը վճարել, մանաւանդ որ Պաղրատեան մնաուկն ալ նեղ վիճակի մէջ է։

—Նոր լուր Գափաւի (Կ. Գօլճի աւրաւրձան) հայերէն 40 ի չափ աղջատ և միանգամայն հարուստ աշակերտները հայ վարժարանին չարաթաման մի քանի դրուշ չտալու համար, ժէզուիտներէն հայ վարժարանը գնացեր են խմբովին։

—Սուլթանը Դ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան չնորհեր է հայ երաժշտապետ Գ. Տիգրան Զուխաճեանին։

—Կ. Գօլճի անուանի հայերէն մեծ. Գ. Սարգիս Զրաճեան որ իր հարբսատութեամբը և Բ. Դրան հետ ունեցած յարաբերութեամբը ազդեցիկ մի դիրք ունեցած էր, կաթուածահար մեռեր է։ Իր թաղման հանդէսը մեծ չքեղութեամբ կատարուեր է յունվար 30/11 փետրվարին։

—Կ. Գօլճա գտնուող Վանցի հայերը որոշեր են պատգամաւորութեամբ երթալ չնորհաւորել իրենց նորընտիր նահանգապետ Աքիֆ փաշայի պաշտօնը։

—Աբարերէն «Էլ–Զէման» լրագիրը հրատարակած է թէ Թիւրք կառավարութիւնը էրզրումի մէջ երկու հայ քահանայներ բանտարկած է ոնգք Կովկասէն եկած էին հոն և իբր թէ հայերը ապստամբութեան կը գրգռէին։

ՀԱՑԵՐ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Թիֆլիզէն յունվար 27/8 փետրվարին մեզ գրուած մի նամակէ կը քաղենք հետեւեալ տողերը։

«Հաղորդում եմ ձեզ մի ուրախալի լուր։ Նոր հեռագիրներ են ստացուել Պետերբուրգից որոնց վրայ հիմնուելով ստում են թէ հայ հոգևոր ուսումնարանները պիտի վերբացուին շատ չնչին փոփոխութեամբ։ Երբ նամ. կները գան, կիմանանք մանրամասնութիւնները և թէ որոնք են այդ աննշան փոփոխութիւնները։ Տեսնենք։»

—Մոսկուայէն յունվար 27/8 փետրվարին մեզ գրուած մի նամակէ կը քաղենք հետեւեալը։

«Այսօր կարդացի մէկ ուրախալի լուր մեր ազգի համար «Ռուսկի Վէստոմիճաի» լրագրի 24 րդ համարում Նոր Նախիջևանցի Գարոն Մարգար Բարխուդիմեանեան Բոլովը կռակել է իր յետ մահուանը կէս միլիօն, այսինքն հինգ հարիւր հազար, րուբլի որ այդ փողով պէտք է հիմնվի մեր հայոց երեխաների համար դիմնազիա մի քանի կլասով, կանոնաւոր կերպիս։ Երանի թէ այդ տեսակ բարերարները իրանց կենդանութեան ժամանակ ծառը տնկեն իրանց ձեռքով և դնեին պատուղին իրենք էլ մասնակից լինելու»

—Ծիրվան լրագիրները կը գրեն թէ վէհ. կաթողիկոսը հրամայեր է որ էջմիածնի բոլոր միաբաններըը միասին ճաշեն և ոչ մէկը իրեն համար առանձին խոհանոց չունենայ։ Հրամայեր է նաև, որքան հնար է, լուսնցնել միաբանների մուսնդը։ Իսկ միաբանների միւս մասը ծախսերին համար, օրինակ հանդերձի, փայտի, մոմի, թեյի, շաքարի և այլն, որոչեր է սինոդականներին տալ տալկան 600 րուբլ փոխանակ 1200 ի և միւս միաբան վարդապետներին տալ կան 300 րուբլ վեհ. կաթողիկոսի հրամանին համաձայն, վիճակաւոր առաջնորդներին համար որոշուած է տալկան 3000 րուբլ ռոճիկ։

—Վաղարշապատէն գրած են «Մշակ» լրագրին հետեւեալ տողերը։

«Լսում ենք, որ Թադէոս եպիսկոպոս Տէր–Դանիէլեանց նշանակուած է Կարսի առաջնորդ, իսկ Կարսի Դրիդորիս եպիսկոպոս Աղուանեան նշանակուած է Թավրիզի առաջնորդ։ Յովհէփ քահանայ Կոստանեանց Ալէքսանդրապոլի հոգևոր կառավարութեան նախանդամ է նշանակուած, իսկ երեմիա եպիսկոպոսին Փիլիպէլի առաջնորդութիւն է տուած»։

—«Լսում ենք որ Վեհափառը միտք ունի բանալ էջմիածնի մէջ հատարակաց ընթերցարան, որտեղ որոշ ժամերում պարտաւոր կը լինեն բոլոր հոգևորականները պարապելու ընթերցանութեամբ։ Ընթերցարանը կը ստանայ բոլոր հայ և ռուս հրատարակութիւնները և բոլոր հեղինակութիւնները։ Նոյնպէս միտք ունի բանալ առանձին հիւանդանոց վանականների համար, իսկ դիւղում դիւղացիների համար մի հիւանդանոց»։

Ա Զ Դ

«Արմէնիա»ի 3, 4, 31, 32, 44, 45 և 46 թիւերն սպառած լինելով, և թէ այդ թիւերէ մեզ ղրկուղ լինի, մեկ օրինակին փոխարէն կը ղրկենք իրեն 4 օրինակ «Հայ դիւցազնուհի»ն»։

ՏԵՂԱԿԱՆ

Հայ դաղթականութիւնը կը պատրաստուի չքեղապէս տօնել այս տարի Մարսէյլի մէջ վարդանանց զօրավարների ազգային տօնը փետրվար 20/4 ին մարտ։ Այս նպատակով մի կարդադիր Մասնախումբ կազմուած է։

—Աղքատախնամ նպատակով տօնները պիտի լինին այս տարի մայիս 8 ին, 9 ին և 10 ին, նահանգային մրցման ցուցահանդէսի միջոցին։ Զինուորական վողջախոհութիւն պիտի լինի դիշերայն վողոցներին մէջ ջահերի ձեռքին, ծպտուած ճանապարհ ապահանդէս և դիշերային լուսավառութիւններ պիտի լինին։

բիա անցնելու երբ պալքանեան խնդրին պատճառով հարկը պահանջէ։ Օտեսայի մէջ կը խորհին թէ անպատճառ գարունին պատերազմ կը բացուի։

—Ռուս կառավարութիւնը խնդրեր է Բ. Դրան թէ կը յօժարի հաւանիլ Թիւրք–պուլկար համաձայնութեան հետեւեալ վերապահութիւններով։ 1. Ալէքսանդր իշխանին Բուլղարի կառավարչութեան իշխանութիւնը վերանորոգելու համար պէտք է խորհուրդ հարցանել Եւրոպային։ 2. Բուլղարի կանոնագիրը պէտք է վերաքննուի մեծ պետութիւնների հսկողութեան տակ։ 3. Զինուորական փոխադարձ օդնութեան պայմանը պէտք չէ որ մտնէ Թիւրք–պուլկար դաշնադրութեան մէջ։ Դեսպաններին չատերն ալ համաձայնած են այս բարեփոխումներին։

—Ալէքսանդր իշխանը վերադարձ 17 ին հասած է Ֆիլիպպէ ուր եռանդուն ոգևորութեամբ ընդունուեր է։ Բոլոր հիւպատոսները, բացի ռուսական հիւպատոսէն, պաշտօնական այցելութիւն արած են իրեն։

—Պարոն Կլատսթընը Հանրային խորհրդարանին մէջ և Լորտ Ռօզպէրի Լորտերի խորհրդարանին մէջ յայտարարեցին թէ Ծուխատանի խնդրին նկատմամբ իրենց նախորդների բռնած ընթացքէն չպիտի չեղուին։

—Աչմանեան նորէն դիմումներ արած է Հելլէն կառավարութեան, պէնսիկեցութիւն առաջարկելով։

—Daily News կը դրէ թէ մեկ ռուսական և մեկ ալ աչմանական նաւ պիտի երթան միանան բրիտանական նաւատորմին Սուտայ ծովածոցին մէջ։ Այդ նաւեր հասածնուն պէս, միացած նաւատորմիղը պիտի երթայ Սալամինա և պիտի ցոյց տայ Գուպրուլիս ծովապետին թէ մեծ պետութիւնները լրջօրէն կը խօսին երբ կը յայտարարեն թէ չեն ուղեր որ պատերազմ ծագի։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Թիւրք կառավարութիւնը դէնքի տակ հրաւիրեր է երզրումի զօրաբանակը։

—Նախորդ Թուով հրատարակած էինք Կ. Գօլճէն փետրվար 15 ին փաթիղ լրագիրներին տրուած այն հեռագիրը թէ նախորդ նախարարներէն Սայիտ, Աւնի և Աքիֆ փաշաները աքսորելու հրաման եղած է Սուլթանէն բայց վերջին փոստով Թիւրքիայէն եկած փետրվ. 10 ի լրագիրներին մէջ կը կարդանք թէ Սուլթանը 30,000 դրուշ ամսաթոշակ յատկացուցեր է Սայիտ փաշային և վանի նորընտիր կառավար Աքիֆ փաշան ալ Գեոտաքան խորհրդի նախորդ նախագահն, Մեծ–նեզիր քոսին երթալով իր շնորհակալութիւնները յայտներ է իր ատացած նոր պաշտօնին համար։

—Լօնտոնէն կը դրեն ամսիս 16 ին։

—Անգլիոյ բանտարներին օդնելու համար բացուած հանգանակութեան դումարը մէկ միլիօն ֆրանգի կը հասնի։ Թագուհին տուած է 12,500 ֆր., 60,000 ի չափ գործատուներ իրենց ընտանիքով ձեացած են տանց ապրուստի։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Ա Զ Դ

«Ամէնիա»ի բաժնորդ գրուիլ ցանկացողներին դիւրութեան համար, ոչնչեցինք նոր բաժնորդագրութիւններն ընդունիլ իւրաքանչիւր ամսի մէկէն սկսելով։ Նախորդ թիւերն կը գրկուին անոնց միայն որք յատկապէս փափաք կը յայտնեն։

Ա Զ Դ

Խմբագրատունը փոխադրուած լինելով Vacon փողոց թ. 50, կը խնդրուի ղրկել նամակներն այսուհետև Rue Arménie, 2, այլ պարզապէս հետևեալ հասցէով.

M. PORTOUKALIAN, Rédacteur du journal «Arménia». MARSEILLE (FRANCE).

ՄԱՆՈՒԷԼ ՄԻՐԱՆՈՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅՍԲՆԱԿ ԳԱՒԱՌՈՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ

ՏԵՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆԲ ՍՄԲԼԻՆ ԵՒ ՋՈՐԼԻՆ ՀՆԼԻՆ ԵՒ ՆՈՐԼԻՆ ՊԻՏԱՆԻ ԴԻՏՆՈՒՄ

==

Մասն Ա. Բ. Գ. (առարտ)

Հայաբնակ գաւառաց ընդհ. նկարագրութիւնն, տեղագրութիւնն, աշխարհագրութիւնն, չէն և ամայի վանօրէից նկարագիրն, տառնդութիւնք և այլ նիւթեր պարունակող Աղբ. գործ մի է, ամենակարևոր և հետաքրքրական գրուածք հրէահայեաց և շատ նուրբ տեսութեամբ արժանի ամեն Հայու յառաջադէմ վերծանութեան։

Կը գանուի բոլոր գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Պօլիս Պահճէ-գափու հացագործի վառան դէմ Գ. էֆ. Ճոնեանի վաճառատուն, թիւ 11։

Գինն — Ա. և Գ. մասերն 8 ական, իսկ Բ. մասն 10 դահեկանի։

Վարժարանաց համար գնահատուելիք զեղչ կը լինի, և յանձնարարութիւնք ճշդիւ կը կատարուին։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԵԱՆԻ

Ա. ՀԱՅ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՄՔ գին 50 սանթիմ.
Բ. ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՑԻ » 20 »

Պը ծախուին Պարսկիս, «Ամէնիա» լրագրի խմբագրատունը։

Օտար քաղաքացիներին կը դրկուի փոստով, եթէ վերոյգրեալ գիներով Ֆրանսական, բրքական կամ ռուսական փոստի թղթադրոշմ դրկեն «Ամէնիա»ի խմբագրութեան։

«ՄՇԱԿ» ԼՐԱԳԻՐԸ

Ինչպէս արդէն յայտարարած էինք, Տփղիսի «Մշակ» լրագիրը սկսած է հրատարակուիլ նոր տարու սկիզբէն, խմբագրապետութեամբ Մեծ. Գ. Դրիդոր Արծրունեան։

«Մշակ»ը այս տարի կը հրատարակուի չորեքն երիք անգամ և տասնեկան բաժնորդագինն է, ամէն տեղի համար, ռուսական թղթադրամ 10 րուբլի և կամ ֆրանսական 25 ֆրանկնոց թղթադրամ որ կարելի է ապահովագրուած նամակով ղրկել խմբագրութեան հետևեալ հասցէով.

Rédaction du journal arménien «Mschak». Tiflis (aucasc-Russie).

Պ. Գ. Արծրունեան թէ՛ խմբագրական հմտութիւնը և թէ՛ հայրենասիրական եռանդը հանրածանօթ լինելով, ասկայդ կը համարինք խօսիլ այդ նկատմամբ և կը յուսանք որ շատեր պիտի փութան բաժնորդ գրուիլ մի այդպիսի կարևոր թերթի, նոյն իսկ իրենց օգտի համար։ «Մշակ»ի վերաբերեալ հրատարակութիւն մի այնպիսի ուրախութիւն երևոյթ պատճառած է Ռուսաստանի մէջ որ կանագան քաղաքներէ փութացած են հեռագիրներով յայտնել իրենց շնորհաւորութիւնները «Մշակ»ի խմբագրութեան։

JOHN SARKIS

PAPASIAN

PAPETERIE — LIBRAIRIE

Magasin de Musique

RUE FRANQUE, PASSAGE CRAMER, 1

SMYRNE (Turquie d'Asie)

Fournitures pour Consulats, Agences, Bureaux, Écoles, etc.

Articles pour Photographes, peintres et ingénieurs.

Cartes Géographiques et maritimes‘ Plans de Smyrne et photographies (vues) de différentes villes de l'Asie-Mineure.

Reliure en tous genres, et Commissions de travaux d'imprimerie.

Tablaux, Corniches, Baguettes. *Encadrements* avec soin et précision.

Grand assortiment de Musique des plus renommés éditeurs et *Seul Dépôt* des éditions économiques de Ricordi‘ Peters et Litolff.

Instruments à Cordes, Pupitres-musique, Cordes pour Violon, Guitarre, Mandoline et Piano des meilleures fabriques d'Europe, etc.,etc.

On se charge de toutes sortes de Commissions.

Un succès de la France à l'Etranger.

Si les Français à l'etranger soutenaient les produits de la mère patrie avec autant d'enthousiasme que le signataire de cette lettre pour un produit étranger à son pays, la concurrence étrangère ne serait plus à redouter.

»Colchester (Angl.) Je viens de recevoir une lettre d'un M. M. de Saint-Aubin (Gironde), qui me fait l'honneur de me demander si je reconnais avoir ete soulage, par vos Pilules Suisses, des maux d'estomac dont je souffrais. Je viens de lui repondre pour lui certifier que tout ce que ma lettre publiait était la verite pure, et que vos Pilules Suisses etaient, sans contredit, les meilleures pilules du monde. Celà est si vrai, que je vous prie de m'en envoyer encore trois boites à 1 fr. 50 la boite. Je les recommande à toutes mes connaissances, et tous ceux qui en prennent en sont satisfaits ; surtout un monsieur qui, toutes les fois qu'il me rencontre, ne cesse d'en faire des éloges. Je vous autorise à publier ma lettre et je répondrai toujours avec plaisir aux personnes qui m'écriront. «A. Saint-Aubin, 33, Saint-John'sStreet.»
A. Hertzog, Phien, 28, rue de Grammont, Paris.

INSECTICIDE BOUVAREL

TORD-BOYAUX
Destruction infaillible des Rats, Mulots, etc.
75 CENT. *la boite.*
d. t. l. pharmies et marchds de coulre

PIOT Frères, Successeurs de GUERARD et Cie. 28, Rue Ste Croix-de-la-Bretonnerie, Paris

ՏՆՕՐԷՆ—ԹՄԲԱԳԻՐ
Մ. ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՅԼ.
Հայերէն տպարան Մ. Փորթուգալեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER rue Vacon 50.

IMPRIMERIE DU MIDI

TYPOGRAPHIE

M. SCHICKLER

LITHOGRAPHIE

Rue Vacon, 50. - Marseille

Prix-Courants
Factures
Circulaires Commerciales
Entêtes de Lettres
Enveloppes

Spécialité pour Brochures, Catalogues et Mémoires

OUVRAGES DE LUXE

JOURNAUX DE TOUS FORMATS

Cartes de Visite et d'Adresse
Lettres de Mariage et de Naissance
Mandats

LETTRES DE DÉCÈS EN 1 HEURE

Affiches en noir et en couleurs, Prospectus

AVIS. — *La Maison se recommande par la Netteté de son Travail et par la prompte exécution des Commandes*